

Batı'nın çelişkisi

Birkaç istisna dışında Batı dünyası

Mısır'daki darbeye "darbe" diyemedi. ABD Başkanı Barack Obama, "darbe" sözcüğünü kullanmadan, bir an önce sivil yönetime geçilmesi çağrısı yapmakla yetindi.

Almanya dışındaki Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler de Mısır'da olan bitenin "darbe" olduğunu söyleyemediler.

Bu tutumun gerekçesi de basında şöyle izah edildi:

Eğer Barack Obama, "darbe" derse, Mısır'a her yıl yaptıkları 1.3 milyar dolarlık askeri yardımı kesmesi gerekir. ABD yasalarına göre darbe gerçekleşen bir ülkeye askeri yardım yapılması mümkün değildir.

AB de "darbe" diyemez. Derse, Mısır'a yaptırım uygulaması gerekir.

Basın da aynı

Batılı liderlerin yaptığı gibi Batı basını da "darbe" diye yazamadı. Almanya'nın Bild gazetesi dışında Mısır'da ordu darbe yaptı diye yazabilen olmadı.

New York Times (ABD), Mısır ordusu Mursi'yi indirdi, dedi.

Guardian (İngiltere) Mısır'ın ikinci devrimi, başlığını atarak destek havasında bir yayın yaptı.

Washington Post (ABD), Mısır ordusu Mursi'yi görevden aldı, diye yazdı.

Le Monde (Fransa) devrimin ikinci perdesi, başlığını tercih etti.

Batı'nın desteği

Batılı liderler ve basının "darbe" sözcüğünü kullanmaktan kaçınması, Batı'nın Mısır'daki darbeye destek verdiği anlamı taşır. ABD ve AB gibi demokrasi öncülüğünü ellerinden bırakmayan ülkelerin bu "suskun" tutumları, askeri yardımın kesilmesi veya Mısır'a yaptırım uygulanması zorunluluğu ile de açıklanamaz. Batı, darbeye tam karşı bir tutum alsa, ABD askeri yardımı keser, AB Mısır'a yaptırım kararı alırdı. Bunu yapmadıklarına göre demek ki,

Mursi'nin Mısır Cumhurbaşkanlığı'ndan, Müslüman Kardeşler'in darbeyle iktidardan uzaklaştırılmasından memnunar.

Değerler topluluğu olarak adlandırılan AB'nin ve ABD'nin demokrasi adına bir ses vermemesi Batı dünyası için ciddi bir çelişki oluşturuyor.

Bu durum da gösteriyor ki, ABD ve AB için demokrasiden daha fazla önem verdikleri "değer"ler söz konusu. Mursi'yi Mısır halkının demokratik yollardan değışime veya seçime zorlaması yerine ordunun yönetime el koymasını yeğleyen Batı dünyasının önemsedieği, kuşku yok ki çıkarlarıdır.

Böyle olmasaydı Mursi'nin ordu tarafından devrilmesini değil, toplumsal ve siyasal muhalefet yoluyla ama demokrasi içinde politikalarını değıştirmesi veya seçime yönelmesini savunmaları gerekirdi.

İki gerekçe

Batı'nın bu tutumu konusunda iki önemli gerekçe öne çıkıyor. Birincisi İsrail'in güvenliği. Arap Baharı'nı destekleyen ABD, Müslüman Kardeşler'in yönetimindeki Mısır'dan emin olamadı. Mursi yerine her zaman yakın ilişki içinde olduğu Mısır ordusunu İsrail'in güvenliği açısından yeğlemiş olabilir. ABD'nin Arap Baharı süreci sonrasında devrilen diktatörlerin yerine gelen din esaslı yönetimleri kontrol etmek konusunda kendine güvenemediğinin işareti sayılmalı.

Aynı yaklaşımın AB için de geçerli olduğu söylenebilir. ABD'nin öncülük ettiği ve AB ülkelerinin de (Fransa gibi) zaman zaman aktif olarak destek verdikleri "ılımlı İslam" modelinden kuşkuya düştükleri, Mısır'daki darbe karşısındaki tutumlarıyla ortaya çıkmış oldu.